2. Ізрайло А.Я., Круценюк О.В. Європейський вектор конституційної і судової реформ // Реформа судівництва і прокуратури в Україні: як утілити євростандарти: збірник робіт всеукр. конкурсу студент. есе / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: pravo.org.ua/files/__2014.pdf

3. Європейський Союз та Україна: стратегія відносин в контексті розширення. - К., 2003. - С. 20.

4. Кучинська О. П. Принципи кримінального провадження у світлі практики Європейського суду з прав людини [Текст]: монографія/ О.П. Кучинська, Т.І. Фулей, Р.В. Бараннік. - Ніжин: Аспект-Поліграф, 2013. - 224с.

5. Огляд судової реформи в Україні. Роль модельних судів/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: pravo.org.ua/.../lawreforms/1083-review-of-judicial-reform-in-ukraine-r...

6. Рішення Конституційного Суду України у справі №6-рп/2001 від 23 трав. 2001 р./ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http: //zakonl. rada. gov. ua/laws/show/v006h710-01.

7. Куйбіда Р., Шутко Л. Сучасний етап судової реформи: передумови, ключові події і виклики // Р. Куйбіда, Л. Шутко/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://pravo.org.ua/2010-03-07-18-06-07/lawreforms.html24 липня 2015

8. Схвалено стратегію реформування судоустрою, судочинства, суміжних правових інститутів, зокрема системи виконання судових рішень/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу: bdjust.odessa.gov.ua/469-shvaleno-strategyu-reformuvannya-sudoustroyu

Лучишин Х.В., учитель спеціалізованої школи №148 імені Івана Багряного з поглибленим вивченням української мови і літератури м. Києва

Концепції реформування вищої освіти в контексті болонського процессу

Сьогодні перед Україною постає важливе завдання проведення комплексу реформ, метою яких є прилаштування національної системи вищої освіти до вимог Болонського процесу. Потреба у реформування освіти пояснюється потребами суспільства, яке все частіше незадоволене її якістю.

Освіта є одним з головних чинників зростання якості людського капіталу, генератором нових ідей, запорукою динамічного розвитку економіки і суспільства в цілому. Щоб українська освіта по-справжньому ефективно виконувала ці важливі завдання, необхідне її оновлення з урахуванням актуальних світових тенденцій розвитку освіти в широкому соціально-економічному контексті [1, с. 353-354].

Болонський процес - це інтеграція заради самоідентифікації і само-усвідомлення в європейському контексті. Основне його завдання в українській системі вищої освіти - це навчання студентів принципів свободи і відповідальності за свій вибір. Адже тільки вільна людина, яка вміє приймати рішення може бути конкурентоспроможним професіоналом.

Очевидним є той факт, що Болонський процес є динамічним явищем, перебуває у стані постійного розвитку. До основних напрямів дій відносять такі:

• система академічних ступенів; Два цикли підготовки - перший - початковий (undergraduate) та другий - завершальний (graduate). Перший цикл дає змогу отримати ступінь бакалавра, другий - магістра. Після завершення повного курсу вищої освіти за допомогою аспірантури (post graduate) здобувається ступінь доктора наук (доктора філософії). Така структура стала світовим стандартом і

сприяє визнанню європейських ступенів в Європі і світі; сприяє задоволенню індивідуальних освітніх потреб студентів, академічних потреб закладів освіти та потреб ринку праці.

• система акумулювання та трансферу кредитів (ECTS); ECTS стимулює мобільність і академічне визнання. Вона допомагає університетам організовувати і переглядати їх навчальні програми. ECTS може бути використана для різних програм і форм навчання.

• мобільність студентів, викладачів, дослідників, персоналу ВНЗ; Мобільність підвищує якість освітніх програм і досконаліть досліджень; зміцнює академічну та культурну інтернаціоналізацію європейської вищої освіти. Мобільність важлива для особистого розвитку та працевлаштування, сприяє взаємодії з іншими культурами.

• співпраця задля забезпечення якості вищої освіти. Залучення університетів, інших ВНЗ і студентів як компетентних, активних і конструктивних партнерів у заснуванні та формуванні європейського простору вищої освіти. Якість - основна умова для довіри, та привабливості європейської освіти. Студенти повинні брати участь і впливати на організацію і зміст освіти в університетах.

• європейський вимір вищої освіти; Для того, щоб посилювати важливі європейські виміри вищої освіти та можливості працевлаштування для випускників, необхідно збільшувати розроблення курсів і навчальних програм на всіх рівнях вищої освіти із «європейським» змістом відповідною орієнтацією та організацією.

• навчання впродовж життя (LLL); Темп розвитку сучасного суспільства, що постійно зростає, вимагає постійного оновлення знань, у зв‘язку з чим кожній людині має бути надана можливість набувати нових знань у кожний період його життя. Навчання впродовж життя ґрунтується на чотирьох стовпах: спроможність працевлаштування, пристосовність, підприємництво, рівні можливості. «Нарощування розриву між освітою і культурою, коли фахівець засвоює в кращому випадку знання, але не цінності культури;постійно зростає відставання освіти від сучасної науки, яка розвивається, що врешті-решт призводить до «заниження людського в людині», оскільки неосвічена у певному сенсі людина легко стає об’єктом маніпуляції [2].

Успішна імплементація Болон’ї є певною мірою обумовлена спроможність інституційних лідерів спрямувати інституційне згуртування до багатовимірного порядку денного змін і пояснити, переконати та мотивувати

персонал і студентів. Саме тому наголос повинен бути здійснений на інституційній відповідальності [3, с. 9-10].

«Успіх Болон'ї залежить від залучення всіх акторів, включаючи студентів та інституції, у політику обговорення. Цей спосіб дій (modus operandi) на європейському рівні повинен продовжуватися та бути посилений на національному та інституційному рівнях для того, щоб виконати набір амбітних цілей для Європи» [3, с. 10].

Болонський процес є певним орієнтиром і еталоном, на який повинна рівнятися українська вища школа. На сьогоднішній день перед Україною постають такі завдання:

- розвиток та удосконалення системи зовнішнього незалежного оцінювання знань, як потужного чинника рівного доступу до освіти, підвищення її якості;
- наявність чіткої та послідовної державної політики реформування та розвитку вищої освіти;
- надати право університетам формувати свою стратегію, вибирати свої пріоритети в навчанні й провадженні наукових досліджень, витрачати свої ресурси, профілювати свої програми й встановлювати свої критерії для прийому професорів і студентів;
- інформаційно-просвітницька діяльність, спрямована на ознайомлення академічної спільноти (студентів, викладачів, науковців, управлінців) із сутністю та тенденціями розвитку Болонського процесу.
- формування нового покоління української наукової еліти.

Вища освіта повинна бути відкритим процесом, в якому студенти розвивають інтелектуальну незалежність та упевненість у собі, поряд із професійними знаннями та навичками. Займаючись академічним навчанням і дослідженнями, студенти повинні набувати здатність упевнено оцінювати ситуації та обґрунтовувати свої дії на основі критичного мислення.

Слід пам'ятати, що процес інтеграції вищої освіти України до Європейського освітнього простору неможливий без принципових змін системи. Отже, метою Болонської реформи є формування європейського типу свідомості та способу мислення, а її впровадження - необхідною умовою руху до Європи.

Список використаних джерел

1. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2015 році». - К. : НІСД, 2015. - С. 353-354.

2. Педагогіка: Велика сучасна енциклопедія / Сост. Е. С. Рапацевіч. - Мн.: «Современное слово», 2005. - 720 с.

3. Trends 2010: A decade of change in European Higher Education / by Andree Sursoce& Hanne Smidt. - EUA, 2010. - 123 p.